

ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΑΙΤΙΟ

α) Από παθητικά ρήματα ή παθητικές εκφράσεις (κακῶς ἀκούω ἐν ἀτιαεῖμί κλπ)

β) Από ρηματικά επίθετα σε -τός, -τέος

Εκφέρεται

α) Με τις προθέσεις *ὑπό, ἀπό, ἐκ, παρά, πρὸς + γενική ονόματος*

β) Με *απλή δοτική* προσωπική (του ποιητικού αίτιου η ενεργούντος προσώπου)

- όταν το παθητικό ρήμα βρίσκεται στους συντελικούς χρόνους (παρακείμενο υπερσυντέλικο συντελεσμένο μέλλοντα) ή σπανιότερα και στους υπολοίπους
- με τα ρηματικά επίθετα σε τος -τέος που έχουν παθητική σημασία

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

- Η δοτική του ποιητικού αίτιου πρέπει κανονικά να είναι πρόσωπο η προσωποποιημένη έννοια. Αλλιώς η δοτική από παθητικό ρήμα είναι συνήθως της αίτιας η του οργάνου
- Όταν η παθητική σύνταξη μετατρέπεται σε ενεργητική η δοτική του ποιητικού αίτιου γίνεται υποκείμενο του ενεργητικού ρήματος

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΣΕ ΠΑΘΗΤΙΚΗ

ΡΗΜΑ ΜΟΝΟΠΤΩΤΟ	
Το ενεργητικό ρήμα	→ στο παθητικό του ίδιου χρόνου
Το υποκείμενο του ενεργητικού	→ ποιητικό αίτιο του παθητικού
Το αντικείμενο του ενεργητικού	→ σε υποκείμενο του παθητικού
• Οι Αθηναίοι ἐνίκησαν τοὺς Πέρσας	→ Οἱ Πέρσαι ἐνίκηθησαν ὑπὸ τῶν Αθηναίων
• Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἠρήκεσαν τὴν πόλιν	→ Ἡ πόλις ἠλώκει τοῖς Λακεδαιμόνιοις
ΡΗΜΑ ΔΙΠΤΩΤΟ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ + ΓΕΝΙΚΗ ΑΙΤΙΑΤΙΚΗ + ΔΟΤΙΚΗ.	
Το ενεργητικό ρήμα	→ στο παθητικό του ίδιου χρόνου
Ἡ αιτιατική (ἀμεσο αντικείμενο)	→ σε υποκείμενο του παθ. ρήματος
Ἡ γενική ή δοτική (έμμεσο αντικ.)	→ παραμένει αντικείμενο
Το υποκείμενο του ενεργητικού	→ σε ποιητικό αίτιο του παθ. ρήμ
• Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀπήλλαξαν τὸν Ἄγιν τῆς αἰτίας	→ Ὁ Ἄγις ἀπήλλάγη ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων τῆς αἰτίας
• Κύρος δίδωσιν ἡμῖν μισθοφορὰν δέκα μηνῶν	→ Ὑπὸ τοῦ Κυροῦ δίδοται ἡμῖν μισθοφορὰ δέκα μηνῶν
ΡΗΜΑ ΔΙΠΤΩΤΟ + 2 ΑΙΤΙΑΤΙΚΕΣ (προσώπου + πράγματος)	
Το ενεργητικό ρήμα	→ στο παθητικό του ίδιου χρόνου
Ἡ αιτιατική προσώπου	→ σε υποκείμενο του παθ. ρήματος
Ἡ αιτιατική του πράγματος	→ παραμένει αντικείμενο
Το υποκείμενο του ενεργητικού	→ σε ποιητικό αίτιο του παθ. ρήμ
Ὁ πάππος τῶν Κυρῶν καλὴν στολὴν ἐνεδύσεν	→ Ὁ Κύρος ὑπὸ τοῦ πάππου καλὴν στολὴν ἐνεδύθη
ΡΗΜΑ + 2 ΑΙΤΙΑΤΙΚΕΣ (ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ + ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟ)	
Το ενεργητικό ρήμα	→ στο παθητικό του ίδιου χρόνου
Το υποκείμενο του ενεργητικού	→ ποιητικό αίτιο του παθητικού
Το αντικείμενο του ενεργητικού	→ σε υποκείμενο του παθητικού
Το κατηγορούμενο	παραμένει κατηγορούμενο
Ὅττοι ὄνομασαν τὸν Παρμενίωνα στρατηγόν	→ Ὁ Παρμενίων ὀνομάσθη στρατηγός ὑπὸ τούτων
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ →	← ΠΑΘΗΤΙΚΗ
Οἱ Θηβαῖοι ἐφόνευσαν τοὺς Λακεδαιμονίους.	
Ὁ Ἰσαῖος ἐδίδαξε τὸν Δημοσθένη τὴν ῥητορικὴν.	
Οἱ Ἕλληνες εἶλον τὴν Τροίαν.	
Οἱ Ἀθηναῖοι εἶλοντο Περικλέα στρατηγόν.	
Ἄλεξανδρος γέγραφε ἐπιστολήν.	
Εὖ ποιούμεν ἡμᾶς.	
Ἡμεῖς δώσομεν τοὺς νεκροὺς τοῖς πολεμίοις ὑποσπόνδους.	
	<i>Οἱ παρανομοῦντες κολάζονται ὑπὸ τῶν δικαστῶν.</i>
	<i>Οἱ ἀγαθοὶ στρατιῶται εὖ ἀκούουσιν ὑπὸ τῶν στρατηγῶν.</i>
	<i>Ταῦτα Ἀριστοβούλῳ λέλεκται.</i>
	<i>Ταῦτα τοῖς προγόνοις πέπρακται.</i>
	<i>Οἱ ἀσεβεῖς ἐκωλύοντο τῶν θυσιῶν ὑπὸ τοῦ ἱερέως</i>
	<i>Πολλοὶ Πέρσαι ἀπέθανον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.</i>
	<i>Ἡ πόλις φρούριον κατέστη ὑπὸ τῶν πολιτῶν.</i>